

Σύμφωνα με τα λεγόμενα του Μαρξ, δεν είναι οι συνειδητές επιλογές των ανθρώπων που δημιουργούν την ιστορία. Όμως, ανάλογα με τον τρόπο που χειρίζονται τη ζωή τους, επηρεάζουν τις συνθήκες που δημιουργούν την ιστορία. Οι «συνθήκες», η «ιστορία» και οι «άνθρωποι» δεν είναι τρία δια-

φορετικά πράγματα. Συνεχίζουν την κοινή τους πορεία, μέχρι να εμφανιστεί ο ιστορικός για να επιλέξει ένα σχήμα, αποκλείοντας τα υπόλοιπα. Προσωπικώς προτιμώ το σχήμα των ακούσιων συνεπιών. Τα περισσότερα γεγονότα -αν όχι όλα- είναι αποτελέσματα της προσπάθειας των ανθρώπων να επιτύχουν συγκεκριμένους στόχους, αλλά χωρίς ποτέ να μπορούν να διακρίνουν εκ των προτέρων τις συνέπειες. Οι άνθρωποι ενέργονται για κάποιους λόγους και μέσα στις συνθήκες που καθορίζει το παρόν τους. Οι ενέργειές τους, όμως, προκαλούν κυματισμούς, που απλώνονται περιμετρικά, πέρα από τη δική τους στιγμή. Αυτοί οι κυματισμοί συγκρούονται με άλλους κυματισμούς. Στο

σχήμα που δημιουργούν οι αλληλοσυγκρουόμενοι κυματισμοί γεννιέται η ιστορία.

- JOHN H. ARNOLD

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΕΝΟΣ ΑΓΩΝΑ

ΙΟΥΝΗΣ 2006: Εν μέσω φοιτητικών καταλήψεων και ενώ η κυβέρνηση έχει αναγκαστεί σε οπισθοχώρηση σε σχέση με την ψήφιση του νόμου-πλαισίου για την ανώτατη εκπαίδευση, ανακοινώνοντας την αναβολή της συζήτησής του, η ΔΟΕ προετοιμάζεται για απεργία. Η Γ.Σ. των αντιπροσώπων, με εξαίρεση την ΕΣΑΚ-ΔΕΕ και τη ΔΑΚΕ, ψηφίζει την πρόταση των Παρεμβάσεων για πενθήμερη απεργία με προοπτική διάρκειας για το Σεπτέμβρη (η στάση της παράταξης του ΚΚΕ, σεχταριστική και καιροσκοπική σ' όλη τη διάρκεια της απεργίας, δε θα μας απασχολήσει σ' αυτό το χρονολόγιο, αφού δεν έπαιξε καθοριστικό ρόλο σ' αυτήν). Καθώς η πρόταση έχει περάσει εν τω μεταξύ από τις γενικές συνελεύσεις 15 μόνο συλλόγων πανελλαδικά, η απόφαση για απεργία ουσιαστικά αποτελεί καρπό μιας συνεργασίας κορυφής των Παρεμβάσεων με την ΠΑΣΚ. Για τις Παρεμβάσεις μια πενθήμερη απεργία θα δήλωνε το «αγωνιστικό παρών» των αριστερών εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας στο φοιτητικό μέτωπο που φιλοδοξούσαν να μετατραπεί –μετά το θερινό διάλειμμα– σε «πανεκπαιδευτικό». Για την ΠΑΣΚ ήταν αποφασιστικής σημασίας η επίδειξη μιας κάποιας αντιπολιτευτικής γραμμής, όχι μόνο εν όψει των δημοτικών εκλογών αλλά και γιατί θα της δινόταν η ευκαιρία να ξεπλύνει την ντροπή του «ξεπουλήματος» της απεργίας του '97, σε μια ανώδυνη γι' αυτούς χρονική περίοδο που το ΠΑΣΟΚ δε βρίσκεται στην κυβέρνηση. Αυτό που κινητοποίησε και τις δυο συνδικαλιστικές παρατάξεις ήταν η αισιοδοξία για μια εύκολη νίκη: υπήρχε η ελπίδα ότι με μια απεργία μικρής διάρκειας «κάτι» θα κερδίζοταν. Η συνεργασία τους θα επιβεβαιωνόταν συνεχώς σ' όλη τη διάρκεια της απεργίας τόσο στην κοινή πρακτική όσο και στη διαμόρφωση των ίδιων των αιτημάτων: το διεκδικητικό πλαίσιο αποτελείτο από το σύνολο σχεδόν των πάγιων, διαχρονικών αιτημάτων που εστιάζονται κυρίως στην υποχρηματοδότηση της δημόσιας εκπαίδευσης και πιο πρόσφατα στην τάση ιδιωτικοποίησής της, αφήνοντας λίγα περιθώρια για αναφορά σε ζητήματα περιεχομένου

της εκπαίδευσης και της εργασίας του εκπαιδευτικού. Το δε μισθολογικό αίτημα των 1400 ευρώ, παρότι δεν προβλήθηκε ως κεντρική διεκδίκηση της ΔΟΕ την πρώτη εβδομάδα της απεργίας (αφού πίσω από το επίσημο πλαίσιο διεκδικήσεων έπαιζε ένα υπόρρητο κατά πολύ μετριοπαθέστερο), θα χαρακτηρίσει, μεταξύ άλλων, την απεργία από τη δεύτερη εβδομάδα και θα καταλήξει να γίνει μια από τις ελάχιστες επιθετικές εργατικές σημαίες των καιρών μας. Έτσι, από τα πάνω, θ' αποφασιστεί λοιπόν αυτός ο αγώνας χωρίς ιδιαίτερη προετοιμασία, όπως φάνηκε, και αρκετά βεβιασμένα.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ 2006: Με το άνοιγμα των σχολείων μοιράζεται η επιστολή της ΔΟΕ στους γονείς. Τόσο αυτό το κείμενο όσο και η «επιστολή προς τους συναδέλφους» τον Ιούνη αποτελούν μια «σύνθεση» των απόψεων των παρατάξεων της ΠΑΣΚ και των Παρεμβάσεων. Ως εκ τούτου, η μεν ΠΑΣΚ εμφανίζεται «πρωθυμένη» –κάτι που θα έκανε μια μικρή μερίδα συνδικαλιστών της να αποστασιοποιηθούν καταγγέλοντας τις «ακρότητες» και την «παρέκκλιση» απ' την κομματική γραμμή– ενώ οι Παρεμβάσεις κάνουν εκπτώσεις στο δημόσιο λόγο τους στα ΜΜΕ ως προς την κριτική του περιεχομένου της εκπαίδευσης (εστιάζοντας στις πιο σκανδαλώδεις πλευρές των νέων βιβλίων, ελαχιστοποιώντας τις αναφορές στην κατάργηση της ευέλικτης ζώνης κλπ).

Πριν τις 18 Σεπτέμβρη γίνονται οι πρώτες συνελεύσεις σ' ένα συγκρατημένο κλίμα, χωρίς καμιά συζήτηση πάνω στην ιεράρχηση των αιτημάτων. Δημιουργούνται οι απεργιακές επιτροπές που τις αποτελούν ως επί το πλείστον μέλη των Παρεμβάσεων, ελάχιστοι δυναμικοί ΠΑΣΚίτες και κάποιοι ανένταχτοι εκπαιδευτικοί. Ο ρόλος που επιφυλάσσεται στις απεργιακές επιτροπές προδιαγράφεται από την αρχή: η συνήθης δουλειά μιας χλιαρής απεργιακής φρουράς που εξαντλείται στο μοίρασμα των κειμένων της ΔΟΕ και των Παρεμβάσεων, στις επισκέψεις στα σχολεία και τις συζητήσεις με τους απεργοσπάστες εντός των ορίων της «ευγένειας» και της «συναδελφικότητας», στην οργάνωση των μπλοκ ανά σύλλογο στα συλλαλητήρια και τις πορείες. Αυτή η εν ολίγοις ρουτινιάρικη δουλειά λάντζας επιβλήθηκε κυρίως από τα «στελέχη» των Παρεμβάσεων και οι όποιες διαφοροποιήσεις προέκυψαν ήταν αποτέλεσμα είτε πίεσης (ή και σύγκρουσης ακόμα) κάποιων ανένταχτων είτε σύνθεσης συγκεκριμένων επιτροπών (όπου υπάρχει έλλειψη «πρωτοκλασσάτων» Παρεμβασιών ή όπου μειοψηφούσαν).

Στην αρχή υπάρχει μια κάπως μουδιασμένη διάθεση για απεργία, η οποία δε συνοδεύεται παρά μόνο από το λόγο των παρατάξεων (ακόμα και μετά τη δεύτερη βδομάδα –όταν η σύγκρουση με το υπουργείο αρχίζει να σκληραίνει– λίγα κείμενα γράφονται και κυκλοφορούν από απλούς απεργούς και απεργιακές επιτροπές). Οι ευφάνταστες πρακτικές δε θα ήταν μονίμως απούσες. Ελάχιστες προτάσεις κατατέθηκαν στην αρχή της απεργίας για ουσιαστικές συναντήσεις με γονείς όπου οι απεργοί θα τους προσέγγιζαν ως εργαζόμενους πρώτα απ' όλα και ως συμμέτοχους σε μια εκπαιδευτική διαδικασία που έμπρακτη κριτική της αποτελούσε η ίδια η απεργία. Ακόμα λιγότερο συζήτηθηκε η προσπτική να ανοιχθεί το ζήτημα της σύνδεσης εκπαίδευσης και εργασίας προς τους άλλους εργαζόμενους, πέρα από τις γενικόλογες εκκλήσεις σε ΓΣΕΕ, ΑΔΕΔΥ κλπ για συμπαράσταση. Στις 18 Σεπτέμβρη έχουμε ακόμα μια κλαδική απεργία που κανείς δεν μπορεί να προβλέψει μέχρι που θα την τραβήξει η ΔΟΕ και κανείς δε φαίνεται ν' αντιλαμβάνεται την αναγκαιότητα του ξεπέρασματος των διαχωρισμών και των στεγανών που γεννά ο καταμερισμός της εργασίας στον καπιταλισμό.

Ήδη πριν την απεργία ορισμένα «στελέχη» των Παρεμβάσεων συζητούσαν για το πως «θα κλείσει», προεξοφλώντας τη σύντομη διάρκειά της και αποκαλύπτοντας την άνευρη συμμετοχή τους. Όλα έδειχναν ότι θα είχαμε μια ακόμα συνηθισμένη απεργία. Όσοι το έβλεπαν έτσι –κι εμείς κάτι τέτοιο φοβόμασταν στην αρχή– θ' αποδεικνύονταν εντελώς λάθος.

ΔΕΥΤΕΡΑ 18 ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ: Η απεργία ξεκινά με αρκετά καλή συμμετοχή. Το παιχνίδι των ποσοστών συμμετοχής, το κυνήγι τους και η χρήση τους (είτε από τις παρατάξεις είτε από το υπουργείο) θα έδιναν τον καθημερινό τόνο στην απεργία και θα συνέβαλαν στην εμμονή στην ποσοτική διάσταση του αγώνα. Ήδη από το πρώτο συλλαλητήριο που διοργανώνεται αυτήν τη μέρα έξω από το υπουργείο γίνεται

εμφανές ποιος θα είναι ο βασικός κορμός των απεργών και των διαδηλωτών: πρώτα και κύρια, ο κόσμος που στήριξε την απεργία του '97 (και που σε μεγάλο βαθμό η ιστορία του ανάγεται στο φοιτητικό κίνημα τη δεκαετία του '80), οι ΠΑΣΚίτες που ήταν κομματικά εγκλωβισμένοι το '97 και ο νέος κόσμος που διορίστηκε μετά το '98 και αποτελεί ήδη το 40% των δασκάλων.

Μετά το συλλαλητήριο γίνεται η πρώτη συνάντηση των απεργιακών επιτροπών. Εκεί τα πράγματα δείχνουν προς τα που

οδεύουν: οι προτάσεις κάποιων από εμάς, καθώς και άλλων δασκάλων, σχετικά με το πως θα έπρεπε να λειτουργούν οι απεργιακές επιτροπές, η επισήμανση των ελάχιστων προϋποθέσεων για να μη χειραγωγηθούν και καταντήσουν απλός διεκπεραιωτής των εντολών της ΔΟΕ και των παρατάξεων, αντιμετωπίζονται ως «γραφειοκρατικές αγκυλώσεις». Γίνεται φανερό ότι οι ιθύνοντες των Παρεμβάσεων, που λειτούργησαν στη συγκεκριμένη συνάντηση ως αυτοδιορισμένο προεδρείο, ποτέ δε θέλησαν πραγματικές επιτροπές με ουσιαστικές λειτουργίες και πραγματικό συντονισμό. Αυτό γιατί αφ' ενός θεωρούσαν ότι η απεργία θα ήταν βραχύβια και άρα δεν υπήρχε ανάγκη συντονισμού, αφ' ετέρου γιατί πλέον η κινηματική διάσταση της συγκρότησής τους έχει υποχωρήσει προ πολλού προς όφελος της θεσμικής: σε μεγάλο βαθμό η ΔΟΕ –και ειδικά στη διάρκεια αυτής της απεργίας– είναι Παρεμβάσεις και οι Παρεμβάσεις είναι πια ΔΟΕ. Προς τι ο συντονισμός του αγώνα από τα κάτω, ιδιαίτερα δε όταν, όπως δήλωσε «στέλεχός» τους, «στη ΔΟΕ δεν υπήρχε εσωτερικός εχθρός»; Άλλα τα όρια του εναλλακτικού συνδικαλισμού που χρόνια τώρα πρωθυΐούν οι Παρεμβάσεις και τ' αδιέξοδά του θα φανούν στη συνέχεια ακόμα πιο ξεκάθαρα.

ΤΕΤΑΡΤΗ 20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ: Υπό καταρρακτώδη βροχή, η πορεία των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας δέχεται επίθεση από τα MAT καθ' οδόν προς το Μαξίμου σε μια φάση που προοριζόταν αρχικά να είναι φάση συνήθους «ελεγγόμενης όξυνσης». Στη συνέχεια, η αστυνομία επιχειρεί για πρώτη φορά να εφαρμόσει τεχνικές «μηδενικής ανοχής»: το σώμα των διαδηλωτών κόβεται στα δύο. Ο κυρίως όγκος διατάζεται να κάτσει στο οδόστρωμα και επιχειρούνται συλλήψεις. Ό,τι θα εξελισσόταν σε επιχείρηση μαζικών προσαγωγών, ματαιώνεται χάρη στην ετοιμότητα κάποιων διαδηλωτών που αντιστέκονται. Τα MAT επιτίθενται με χημικά και η διαδήλωση διαλύεται στα Προπύλαια, ενώ έγιναν και λίγες συλλήψεις. Αυθόρμητα, η άμεση αντίδραση των χτυπημένων διαδηλωτών (εκπαιδευτικών και φοιτητών) είναι να γίνει συνέλευση επί τόπου, στο χώρο της Πρυτανείας, για μια πρώτη εκτίμηση της κατάστασης. Η ηγετική ομάδα των Παρεμβάσεων προσπαθεί και καταφέρνει να το εμποδίσει, επικαλούμενη την πανελλαδική συνάντηση των απεργιακών επιτροπών στη ΔΟΕ. Σύντομα, οι περισσότεροι διαδηλωτές κατευθύνονται προς τα εκεί. Τελικά, εκ των πραγμάτων, με την ορμή τους τα άτομα που καταφένουν στη ΔΟΕ επιβάλλουν την παρουσία τους. Πρόκειται για φοιτητές και δασκάλους που έχουν χτυπηθεί από τα MAT, υποστέοντας τη χημικά τους και αντισταθεί στην καταστολή και απαιτούν το αυτονόητο, να κάνουν συνέλευση όλοι μαζί, απαντώντας από κοινού στην καταστολή και σπάζοντας τους διαχωρισμούς τους σε κατηγορίες. Εκεί συναντούν την άρνηση ορισμένων «κορυφαίων στελεχών» των Παρεμβάσεων που θεωρούν την παρουσία των φοιτητών ως εισβολή «ξένων στοιχείων» και «σαμπιτάρισμα» της συνάντησης των επιτροπών. Η διαμάχη που ακολουθεί –εν μέσω φωνών και ύβρεων περί «αναρχικού τσαντιριού» στο οποίο υποτίθεται ότι ήθελαν οι φοιτητές και μια μερίδα δασκάλων να μετατρέψουν τη συνάντηση– ουσιαστικά αποκαλύπτει το φόρο αυτών των στελεχών μήπως ξεφύγει η κατάσταση απ' τον έλεγχό τους. Η προοπτική του να αφήσει η απεργία των δασκάλων χώρο συνάντησης με άλλα κομμάτια του εκπαιδευτικού κόσμου που ήδη

απ' τον Ιούνη βρίσκονταν σε κινητοποίηση, για τους συγκεκριμένους συνδικαλιστές ήταν απειλητική όχι μόνο για την ηγετική θέση τους αλλά και για τη διατήρηση των στεγανών βάσει των οποίων κινούνται: οι δάσκαλοι πρέπει να οργανώνονται μέσα απ' τα «θεσμικά όργανά τους» και οι φοιτητές το ίδιο. Παρότι κανείς –ούτε απ' τους φοιτητές ούτε απ' τους δασκάλους– είχε κάποιο συγκεκριμένο σχέδιο οργάνωσης του αγώνα από κοινού, εν τούτοις και μόνο η υποψία μιας τέτοιας προοπτικής δημιουργούσε ανησυχία στους προαναφερόμενους «ηγέτες». Τελικά, η θυελλώδης «συζήτηση» έληξε αφού «αποφασίστηκε» η αποστολή μιας αντιπροσωπείας στη ΓΑΔΑ και κάλεσμα της ΔΟΕ σε πορεία διαμαρτυρίας δύο μέρες μετά ...πράγμα που ποτέ φυσικά δεν έγινε. Οι φοιτητές αποχώρησαν, και οι επιτροπές αφέθηκαν ελεύθερες να συζητήσουν για ..κανα τέταρτο ακόμα.

Κρίνοντας εκ των υστέρων, θα λέγαμε ότι η εκτίμηση που είχαμε –ότι η απεργία από μόνη της, στηριγμένη αποκλειστικά στον κλάδο των δασκάλων δε θα είχε δυναμική– αποδείχθηκε λάθος, κάτι που τότε, την πρώτη εβδομάδα, δεν μπορούσαμε να το είχαμε δει. Βέβαια, ακόμα και αν το άνοιγμα που επιχειρήθηκε σ' έναν άλλο χώρο για ένα κοινό μέτωπο ήταν πρόωρο –γιατί υποτιμήσαμε τότε τη δυναμική της ίδιας της απεργίας και γιατί μόνο μια μειοψηφία φοιτητών τότε είχε αρχίσει να κινητοποιείται– η ίδια η στενόμυαλη, θεσμολάγνα αντίληψη των αυτόκλητων ηγετών των δασκάλων ενταφίασε οποιαδήποτε τέτοια προοπτική. Η απεργία θα συνεχιζόταν ως **κλαδική**, αλλά με μια ένταση που κανείς ακόμα δεν μπορούσε να φανταστεί. Την ίδια μέρα τερματίστηκε επίσης οποιαδήποτε ουσιαστική λειτουργία του συντονιστικού των απεργιακών επιτροπών. Όπου υπήρχαν, συνέχισαν να λειτουργούν απομονωμένη η μία από την άλλη.

ΔΕΥΤΕΡΑ 25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ: Με κηρυγμένη τη δεύτερη πενθήμερη απεργία, γίνεται η συνάντηση με την υπουργό. Η κυβέρνηση επιλέγει μια σκληρή στάση που κρατά μέχρι τέλους. Η «προσφορά» σε δόσεις των ...17 ευρώ το μήνα ενός επιδόματος που δεν είναι καν μέσα στα αιτήματα, αναγκάζει τους συνδικαλιστές της ΠΑΣΚ να επιλέξουν τη συνέχιση του αγώνα. Άλλωστε οι επιλογές που είχαν θα ήταν είτε να σταματήσουν και ν' αυτοκτονήσουν συνδικαλιστικά, έκθετοι απέναντι στη βάση, είτε να προχωρήσουν σε τρίτη εβδομάδα απεργίας. Το «δεν έχουμε» της κυβέρνησης και όλοι οι απαξιωτικοί χαρακτηρισμοί εναντίον των δασκάλων οδήγησαν σε μια αναζωπύρωση της απεργίας. Εκείνο το μεσημέρι στη Μητροπόλεως οι δάσκαλοι και οι δασκάλες ξάφνιασαν ευχάριστα ο ένας τον άλλο με το πάθος που επέδειξαν και τη διάθεση να μην υποχωρήσουν. Ξαφνικά, άνοιξε μια δίοδος μέσα από την οποία διοχετεύθηκε η συσσωρευμένη οργή χρόνων, η δυσαρέσκεια κι η αγανάκτηση για τις συνθήκες

εργασίας κατά κύριο λόγο. Οι πορείες έγιναν πολύ μαζικές κι ενθουσιώδεις και υπήρχαν παντού φαινόμενα αυξημένης συμμετοχής στην απεργία αλλά και –σε μικρότερο βαθμό– στις κινήσεις οργάνωσής της (μοίρασμα κειμένων, συναντήσεις με γονείς, απεργιακή περιφρούρηση) ακόμα κι από συναδέλφους που ποτέ παλιότερα δεν είχαν απεργήσει. Ωστόσο, αυτή η μαζικότητα και διάρκεια που είχε ως καύσιμα αφ' ενός την απόλυτη αδιαλλαξία του υπουργείου κι αφ' ετέρου την οργή απέναντι στη συνεχιζόμενη μιζέρια κι εντατικοποίηση των εργασιακών συνθηκών στην πρωτοβάθμια ήταν πολύ διαφορετικής φύσης από την τελευταία απεργία των δασκάλων το '97. Τότε υπήρχε ένα **αυθόρυμπο ξέσπασμα** που σε μεγάλο βαθμό δεν ταυτίστηκε με κάποια παράταξη και το οποίο είχαν στηρίξει οι αγωνιστές των Παρεμβάσεων, **κυρίως** επειδή δεν κατείχαν ακόμα θέση στο προεδρείο της ΔΟΕ. Γι' αυτό και η κατάληξη της τότε απεργίας ήταν η βίαιη αμφισβήτηση του συνδικάτου και των συνδικαλιστικών διαμεσολαβήσεων. Αντίθετα, τώρα, η θεσμική παρουσία των Παρεμβάσεων στη ΔΟΕ και η σε μεγάλο βαθμό ταύτισή τους μ' αυτήν, είχε καταλυτική επίδραση πάνω στον ίδιο το χαρακτήρα της απεργίας. Η λογική της ανάθεσης θριάμβευσε και οι μορφές δράσης ήταν αρκετά καναλιζαρισμένες και κόσμιες. Η ίδια η ΔΟΕ ποτέ δεν αμφισβήτησε και γιατί η **ΠΑΣΚ** κράτησε ένα αγωνιστικό προφίλ μέχρι τέλους αλλά και γιατί κάτι τέτοιο για τις Παρεμβάσεις θα σήμαινε αυτοκριτική. Έτσι, έμειναν μόνο ελάχιστες μειοψηφίες να κριτικάρουν τη στάση της ΔΟΕ, μειοψηφίες που συνήθως καταγγέλλονταν ως «υπερεπαναστάτες», «γκρουπούσκουλα» κλπ, απ' αυτούς που έκαναν το «ποιοτικό» άλμα μέσα στην τελευταία δεκαετία και από «γκρουπούσκουλα» εκτός ΔΟΕ, βρέθηκαν εντός της να συναποφασίζουν με την **ΠΑΣΚ**. Παρά την κήρυξη δεύτερης πενθήμερης, **ΠΑΣΚ** και Παρεμβάσεις είχαν αποφασίσει από κοινού να γίνουν έκτακτες γενικές συνελεύσεις τη Δευτέρα το απόγευμα, μετά τη συνάντηση με τη Γιαννάκου, «για να εκτιμηθούν οι εξελίξεις» (μάλιστα κάποια στελέχη των Παρεμβάσεων το είχαν προτείνει στις γενικές συνελεύσεις πριν καν το ανακοινώσει ο Μπράτης στην πρώτη απεργιακή ολομέλεια προέδρων στις 23/9). Όταν το προεδρείο της ΔΟΕ ρωτήθηκε από τη «γαλαρία» σε εκείνη την πρώτη ολομέλεια τι θεωρεί «εξέλιξη» απέφυγε να τοποθετηθεί. Ας σημειωθεί ότι κάποια στελέχη των Παρεμβάσεων είχαν θέσει το ερώτημα «ποια μορφή αγώνα θα επιλέξουμε από εδώ και μπροστά» ήδη από την πρώτη εβδομάδα, χωρίς να έχει υπάρξει καμιά «εξέλιξη»! Όσοι εδώ στην Αθήνα είχαμε τη δυνατότητα να παρακολουθούμε τις κινήσεις των παρατάξεων από κοντά, είχαμε συνειδητοποίησει ότι τη Δευτέρα η ΔΟΕ κατέβαινε σε συνάντηση με τη Γιαννάκου με την προσδοκία κάποιας αύξησης και της ικανοποίησης κάποιου ίσως θεσμικού αιτήματος και ...αυτό θα ήταν όλο. Ωστόσο, η στάση του υπουργείου τους ανέτρεψε τα σχέδια.

Στο τέλος της δεύτερης εβδομάδας, η ΟΛΜΕ κηρύσσει 48ωρη, ενώ αρκετές ΕΛΜΕ είχαν πάρει απόφαση για πενθήμερη. Η κατάσταση στη δευτεροβάθμια είναι

αρκετά περίπλοκη για ν' αναλυθεί σε λίγες γραμμές, ωστόσο μια γενική διαπίστωση θα συμφωνούσε με το ότι το σώμα των καθηγητών είναι πολυδιασπασμένο όχι μόνο τεχνικά (σε διαφορετικά είδη και βαθμίδες σχολείων) αλλά και ποιοτικά-ηλικιακά (παλιοί, τσακισμένοι από την απεργία του '97 και από την άλλη εισροή νεότερων μέσω ΑΣΕΠ χωρίς καμιά εμπειρία αγώνα). Αυτό αντανακλούσε τόσο στην άνευρη συμμετοχή τους στις δύο 48ωρες και δύο τριήμερες απεργίες όσο και στην απουσία οποιουδήποτε λόγου διεκδικητικού, πέρα από τις γενικές διακηρύξεις της ΟΛΜΕ. Χωρίς καμιά προετοιμασία, βρέθηκαν για πρώτη φορά να ακολουθούν την πρωτοβάθμια με κάπως τεχνητό τρόπο. Η αναφορά λοιπόν σε «πανεκπαιδευτικό μέτωπο» συμπεριλαμβάνοντας τους εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας, δεν ήταν παρά φάρσα.

ΔΕΥΤΕΡΑ 2 ΟΚΤΩΒΡΗ: Στην τρίτη εβδομάδα της απεργίας, αρχίζουν οι πρώτες καταλήψεις στα σχολεία. Με βασικό αίτημα την απόσυρση του μέτρου της βάσης του 10 για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι καταλήψίες ουσιαστικά βάζουν στο στόχαστρό τους τις εξετάσεις και την έλλειψη νοήματος της εκπαίδευσης. Ασφυκτικά εναγκαλισμένο από το ΚΚΕ και το ΣΑΣΑ, το κίνημα των καταλήψεων θα βγει μεν στην επιφάνεια παρακινημένο απ' την απεργία της πρωτοβάθμιας, αλλά δε θα συναντηθεί ποτέ μαζί της –στις πορείες οι περισσότεροι καταλήψίες μαθητές δεν ακολουθούσαν τον όγκο των διαδηλωτών, οδηγούμενοι από το ΚΚΕ ... προς την αντίθετη κατεύθυνση!

Κάποια λίγα σωματεία (βιβλιοϋπαλλήλων, ΟΙΕΛΕ, ΕΙΝΑΠ, ΣΕΦΚ), ενθαρρυμένα απ' την απεργία, κατεβαίνουν σε 24ωρη. Η απεργία των δασκάλων και ειδικότερα το επιθετικό της αίτημα για μισθό 1400 ευρώ φαίνεται πολύ προωθημένο σε πολλούς εργαζόμενους ειδικά του ιδιωτικού τομέα. Στην απεργία

αυτή όμως και στην πιθανή της νίκη ορισμένοι βλέπουν μια ελπίδα και για τους ίδιους. Ωστόσο, αν και τις επόμενες εβδομάδες το σύνθημα «1400 ευρώ για όλον το λαό» θ' ακούγεται όλο και πιο συχνά στις πορείες, δεν υπήρξε καμιά ουσιαστική σύνδεση με άλλους εργασιακούς χώρους.

O ΑΓΩΝΑΣ ΤΩΝ
ΔΑΣΚΑΛΩΝ
ΕΙΝΑΙ ΑΓΩΝΑΣ
ΕΝΑΝΤΙΑ
ΣΤΟΥΝ ΕΙΔΙΚΟΥΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΡΟΧΗΣ

25 Οκτωβρίου 2006
Αθήνα
Πρωτηναντία

Αρκετά καθυστερημένα οι απεργοί δάσκαλοι θα διαπιστώσουν την αναγκαιότητα δημιουργίας μετώπου με τους γονείς. Φυσικά, ο όρος «γονείς», συντηρητικός από τη φύση του, δε σημαίνει πολλά πράγματα. Η απεύθυνση προς τους γονείς έχει πρακτικά νόημα όταν πρόκειται για απεύθυνση σε μισθωτούς γονείς γιατί τότε μόνο μπορεί να υπάρξει δυνατότητα έμπρακτης αλληλεγγύης, και όταν τίθεται το ζήτημα της εκπαίδευσης **συνολικά** και όχι ως κάτι που αφορά αποκλειστικά τους εκπαιδευτικούς. Η φύση της εργασίας των εκπαιδευτικών προσφέρει αυτή τη δυνατότητα πρώτα απ' όλα **συζήτησης** του περιεχομένου της με τους μισθωτούς γονείς και κατόπιν κοινής δράσης. Στις καλύτερες στιγμές αυτής της απεργίας ανήκουν περιπτώσεις δυναμικών συλλόγων ή μεμονωμένων δασκάλων που φρόντισαν έγκαιρα να συζητήσουν ουσιαστικά με τους γονείς και να τους βάλουν στο παιγνίδι: όχι ως «πελάτες» αλλά ως άμεσα εμπλεκόμενους σε μια διαδικασία κατανομής και

επιλογής της εργατικής δύναμης και άρα σ' ένα πεδίο ταξικής πάλης, όπου μόνο μία του πλευρά είναι η «οικονομική». Ο κοινός αγώνας προϋποθέτει ένα ξεπέρασμα των διαχωρισμών και των ρόλων της καθημερινότητας στην καπιταλιστική κοινωνία που ακόμα και μια τέτοια πολυήμερη και δυναμική απεργία δύσκολα καταφέρνει. Έτσι, παρότι δεν υπήρξε οργανωμένος αντιδραστικός μηχανισμός «γονέων» απ' την κυβέρνηση, καθώς η απεργία τραβούσε, ήταν πολλές οι περιπτώσεις όπου οι γονείς άρχισαν να κατηγορούν τους απεργούς για «ανευθυνότητα», «υπερβολές» και «παρεμπόδιση της μάθησης» των παιδιών τους. Λίγοι σύλλογοι γονέων είχαν ενεργητική συμμετοχή στις πορείες και τις κινητοποιήσεις και όπου αυτό υπήρξε, είχε προηγηθεί στενή αγωνιστική συνεργασία πολύ πριν την απεργία (πχ σε σχολεία των Σεπολίων, όπου γονείς και δάσκαλοι είχαν αγωνιστεί από κοινού ενάντια στην τοποθέτηση κεραιών κινητής τηλεφωνίας).

ΜΕΣΑ ΟΚΤΩΒΡΗ: Στο τέλος της τέταρτης εβδομάδας γίνονται οι δημοτικές εκλογές. Το εκλογικό αποτέλεσμα δεν επηρεάζει την απεργία, η οποία ακολουθεί τη δική της λογική.

Το υπουργείο επαναλαμβάνει την άρνησή του για οποιαδήποτε παραχώρηση, ενώ τα φοιτητικά μπλοκ στις πορείες αρχίζουν να πληθαινούν.

Αν και η κούραση των απεργών είναι εμφανής, η κήρυξη τριήμερης απεργίας στις 20 Οκτώβρη απ' τη ΔΟΕ κι όχι πενθήμερης, κάτι που ουσιαστικά ισοδυναμεί με μια προσπάθεια να οδηγηθούμε στην ταπείνωση της συμμετοχής στην «γιορτή του ΟΧΙ» και την παρέλαση μαζί με τους απεργοσπιάστες και το υπουργείο, εξοργίζει πολλούς απεργούς. Η πίεση της βάσης στην Αθήνα και την Κρήτη (τα δύο βασικά κέντρα της απεργίας) αναγκάζει τη ΔΟΕ να τη μετατρέψει σε πενθήμερη και πάλι. Θα είναι η έκτη και τελευταία πενθήμερη.

ΤΕΛΗ ΟΚΤΩΒΡΗ: Ενώ το ΠΑΣΟΚ προσφέρει χείρα βοηθείας στην κυβέρνηση και τον εαυτό του με την πρόταση για αναβολή της συζήτησης του άρθρου 16, η πορεία της Τετάρτης, 25 Οκτώβρη, είναι η μεγαλύτερη απ' όλες και πραγματικά πανεκπαιδευτική. Ωστόσο, έχει προηγηθεί η συνάντηση της ΔΟΕ με τον Καραμανλή που δίνει την οριστική αρνητική απάντηση σε οποιοδήποτε αίτημα. Αυτή η συνάντηση «κορυφής» ερμηνεύεται δικαιολογημένα από πολλούς απεργούς ως επικοινωνιακό τρυκ της ΔΟΕ για να κλείσει τον αγώνα αφού έφτασε επιτέλους μέχρι τον πλέον «υψηλά ιστάμενο».

Το βράδυ της 25ης Οκτώβρη, η ΔΟΕ αποφασίζει το τέλος της απεργίας. Η ΠΑΣΚ και ειδικά ο πρόεδρος της ΔΟΕ κρατούν ατσαλάκωτο το αγωνιστικό τους προφίλ μέχρι τέλους. Θα είναι ο εκπρόσωπος των Παρεμβάσεων αυτός που θα προτείνει το κλείσιμο της απεργίας και τη νέα «αγωνιστική μορφή» των δύο 24ωρων που ακολούθησαν. Η αγωνία των Παρεμβάσεων να τελειώσει η απεργία είναι μεγαλύτερη απ' ότι της ΠΑΣΚ: για την τελευταία, εξάρτημα καθώς είναι ενός κόμματος εξουσίας, είναι δεδομένη η εκλογική της πελατεία και λίγο την επηρεάζει η έκβαση μιας απεργίας. Αντίθετα, για τις Παρεμβάσεις, με σχετικά πρόσφατη την είσοδό τους στα θεσμικά όργανα, η διατήρηση της εκλογικής τους δύναμης βασίζεται στη συμπεριφορά του «μέσου όρου» των ψηφοφόρων τους. Αυτό σήμαινε ότι κατά τη διάρκεια της απεργίας δε μέτραγε γι' αυτούς η συμπεριφορά του πιο αγωνιστικού κομματιού των απεργών ούτε ακόμα τα ίδια τα αιτήματα, αλλά η «διάθεση» ενός «κοινού παρονομαστή» που άρχιζε να εκφράζει κάποια δυσαρέσκεια με τη συνέχιση της απεργίας. Η συντηρητική αυτή στάση των

Παρεμβάσεων δεν πρέπει ν' αποδοθεί στα «δεξιά» αντανακλαστικά κάποιων «ηγετών» τους, όσο στην ίδια τη φύση της παραταξιακής, εκλογικής δηλ., λογικής. Το κυνήγι των ψήφων και άρα των θέσεων «για την αλλαγή των συσχετισμών» δεν είναι χωρίς κόστος. Ο φόβος διατάραξης των σχέσεων με τους «αμφιταλαντευόμενους» συναδέλφους-ψηφοφόρους, τον περίφημο «μέσο όρο», μετέτρεψε σε «μέσο όρο» τους ίδιους τους «ηγέτες». Όπως είπαμε και παραπάνω, κάποιοι τέτοιοι εκπρόσωποι, ήδη από την πρώτη εβδομάδα απεργίας και πολύ πιο έντονα τις επόμενες εβδομάδες, έμμεσα ή άμεσα πρότειναν «αλλαγή μορφής» από πενθήμερες σε 24ωρες ή κάτι άλλο, ακριβώς γιατί η λογική της εκπροσώπησης ΟΛΩΝ των ψηφοφόρων τους τούς οδηγούσε σε μια **στάση αυτοσυντήρησης**. Φυσικά, εδώ δεν πρόκειται για κατηγορία περί «ξεπουλημένων». Δεν είναι θηικής φύσης η κριτική μας. Πρόκειται, απλά, για τη διαπίστωση των ορίων του εναλλακτικού συνδικαλισμού, που ενώ φιλοδοξεί να διατηρεί δεσμούς με τη βάση ταυτόχρονα επανανομοποιεί τα θεσμικά όργανα. Το ζήτημα λοιπόν δεν ήταν ότι η απεργία έκλεισε (κάποτε θα γινόταν κι αυτό) αλλά το **πώς την έκλεισαν**: χωρίς καμιά προοπτική αγώνα, χωρίς κανέναν απολογισμό, πέρα από ψευτολυρικές, «συγκινητικές» αερολογίες. Πώς συνεχίζουμε ό,τι ξεκινήσαμε πριν έξι εβδομάδες; Και μάλιστα όταν μέλη της ΔΟΕ έχουν ξεκινήσει το σαμποτάρισμα της απεργίας ήδη από την τρίτη εβδομάδα και το εντείνουν στο τέλος της με αναφορές στην «υπεύθυνη θέση της ΔΟΕ για την αναπλήρωση των χαμένων ωρών»; Έτσι, χωρίς καμιά εγγύηση για την αξιοπρεπή επιστροφή των απεργών πίσω στα σχολεία, με τον Μπράτη να «διαβεβαιώνει» για «ολοκληρωμένη πρόταση της ΔΟΕ περί αναπλήρωσης», η απεργία τελειώνει με πρωτοβουλία των Παρεμβάσεων.

Η αυλαία κλείνει τουλάχιστον με κάποιες οργανωμένες παρεμβάσεις σε αρκετές παρελάσεις την 28η Οκτωβρίου. Ευχάριστη νότα η προκλητική για τα δεδομένα της περίστασης παρουσία καταληψιών μαθητριών και μαθητών με πανώ που σαμποτάρισαν έτσι το εθνικοπατριωτικό θέαμα. Στο κέντρο της Αθήνας ένας μικρός αριθμός απεργών (με αρκετά μέλη των Παρεμβάσεων παρόντα) καταφέρνει να βρεθεί απέναντι απ' την εξέδρα της Γιαννάκου φωνάζοντας απεργιακά συνθήματα μαζί με λίγους καταληψίες μαθητές και φοιτητές. Τη Δευτέρα, 30 Οκτωβρίου, επιστροφή στα σχολεία με μια πικρή γεύση στο στόμα. Το μυαλό σου τις επόμενες μέρες καταλαμβάνει μια σκέψη: «Να φροντίσω να μην ξεχαστούν οι αφανείς πρωταγωνιστές αυτής της ιστορίας. Η Μαρία που δεν μπορούσε άλλο μακριά από τα παιδιά της στο ειδικό σχολείο· γύρισε και δήλωνε απεργός ως το τέλος. Η Μ. που είπε πριν δέκα χρόνια ότι 'δεν υπάρχει δημοκρατία, αλλά απεργία' και ήταν πάλι εκεί, σαν και μας, μια ανώνυμη ανάμεσα στους πολλούς. Τους γονείς που βάλαν λουκέτο σ' ένα σχολείο της Νίκαιας, φρικάροντας τους απεργοσπάστες που κινδύνεψαν να χάσουν ένα τουλάχιστον μεροκάματο. Τους άλλους γονείς στην Άφρα Κέρκυρας που έκαναν μαζί με τους απεργούς δασκάλους δημιουργική κατάληψη του σχολείου. Τη δασκάλα που στα μέσα του Οκτώβρη κατέβηκε σε μια πορεία κρατώντας ένα ...Χριστουγεννιάτικο δέντρο. Αυτούς που στην πέμπτη απεργιακή συνέλευση αρνήθηκαν μετά βδελυγμίας να πάνε στη γιορτή της 28ης Οκτωβρίου και την

παρέλαση, χωρίς να τους περνάει από το μυαλό ότι θα έπρεπε να συνδέσουν το 'όχι' της απεργίας με το 'αντιφασιστικό όχι του ελληνικού λαού'. Τους συλλόγους στο Ηράκλειο Κρήτης, στις Μοίρες Ηρακλείου Κρήτης και στο Μενίδι που αποφάσισαν συνέχιση της απεργίας για 7^η εβδομάδα».

ΑΡΧΕΣ ΝΟΕΜΒΡΗ: Από πλευράς εργοδότη, δηλ. υπουργείου, το ζήτημα της «αναπλήρωσης των χαμένων ωρών», χρησιμοποιείται ως μέσο ταπείνωσης των απεργών και τιμωρίας τους. Απέναντι στον επιχειρούμενο εξευτελισμό και την προσπάθεια προληπτικής παρεμπόδισης οποιασδήποτε μελλοντικής απεργίας, λίγοι δάσκαλοι αρθρώνουν λόγο καταγγέλλοντας τόσο το υπουργείο όσο και την ίδια τη ΔΟΕ για την ανακίνηση του θέματος. Αρκετά καθυστερημένα οι Παρεμβάσεις παίρνουν θέση στο ζήτημα αρνούμενες την «αναπλήρωση των χαμένων ωρών» με τον τρόπο που επιχειρεί να την επιβάλλει το υπουργείο (μαθήματα τα Χριστούγεννα, το Πάσχα και παράταση της σχολικής χρονιάς). Η ΔΟΕ και κυρίως η ΠΑΣΚ αναγκάζεται σε υπαναχώρηση απ' τις αρχικές δηλώσεις μελών της (περί «πρότασης αναπλήρωσης» και μεθόδους της επιστροφής των χρημάτων της απεργίας) και καταλήγει αρνούμενη την εντολή του υπουργείου. Σε πολλούς απεργούς εμφανίζεται έντονα η αντίφαση μεταξύ του ρόλου του «λειτουργού» που «νοιάζεται για την κάλυψη της ύλης» και του απεργού εργαζόμενου που δεν αισθάνεται ότι «έχανε τις ώρες» του όταν απεργούσε –κανείς όμως δεν κάνει μάθημα κατά τη διάρκεια των διακοπών των Χριστουγέννων. Πολλοί σύλλογοι εκπαιδευτικών τοποθετούνται ανοιχτά ενάντια στα μέτρα πειθάρχησης του υπουργείου και σ' αυτό βρίσκουν συμμάχους αρκετούς γονείς. Πρόκειται για μια φάση αυτού του αγώνα που ακόμα δεν έχει τελειώσει...

ΓΕΝΑΡΗΣ-ΦΛΕΒΑΡΗΣ 2007: Δεύτερος γύρος των φοιτητικών κινητοποιήσεων ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16 και το νόμο-πλαίσιο για την ανώτατη εκπαίδευση. Σημαντικές στιγμές αυτού του δεύτερου γύρου οι αυθόρμητες πορείες και τα μπλοκαρίσματα δρόμων και σταθμών. Η ΔΟΕ και οι παρατάξεις της, με εξαίρεση δύο 24ωρες απεργίες σε διάστημα δύο μηνών, λάμπουν δια της απουσίας τους.

